

27.03.2019		
05-554		

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

Косовска Митровица

НАСТАВНО НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Извештај комисије о урађеној докторској дисертацији

На основу одлуке Наставно-научног већа Медицинског факултета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици , број 05-350 од 01. 03. 2019. године, Декан факултета је донео Одлуку о формирању Комисије за оцену урађене докторске дисертације кандидата др Даниеле Јокић , под насловом : „Системски биомаркери инфламације и квалитет живота безубих и крезубих пацијента са хроничном опструктивном болешћу плућа “ у саставу:

1. Доц. Др Драгослав Лазић, Медицински факултет Приштина, Косовска Митровица , председник
2. Проф. др Татјана Пушкар, Медицински факултет у Новом Саду, ментор
3. Проф. др Благица Михаиловић, Медицински факултет Приштина, Косовска Митровица, члан
4. Проф. др Дијана Мирић, Медицински факултет Приштина, Косовска Митровица, члан
5. Проф. др Милан Живковић, Медицински факултет Приштина, Косовска Митровица, члан

Након прегледаног материјала достављеног од стране кандидата, Комисија подноси следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ

о урађеној докторској дисертацији

1. ТЕХНИЧКИ ОПИС ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација кандидата др Даниеле Јокић , под насловом: „Системски биомаркери инфламације и квалитет живота безубих и крезубих пацијента са хроничном опструктивном болешћу плућа “ по садржају и форми испуњава све критеријуме квалитетно урађене и добро презентоване научне проблематике. Дисертација садржи 7 поглавља: Увод,

Материјал и методе, Циљеви истраживања, Хипотезе, Резултати истраживања, Дискусија и Литература.

2. ПРИКАЗ СТРУКТУРЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

У “Уводу” који је посвећен оралном здрављу као јавно здравственом проблему дефинише се орално здравље као „ наука и уметност превенције и контроле болести као и промоције оралног здравља кроз напоре заједнице“ до тога да је „превентивна област која се бави проценом стоматолошких здравствених потреба и унапређењем оралног здравља становништва више него појединца“

Наводи се да је највећи изазов оралног јавног здравља као и стоматологије уопште, да се створи заједничка визија оптималног оралног здравља за различите популационе групе, да им се обезбеде информације и едукације са циљем да повећају бригу о свом оралном здрављу или остваре потенцијалну улогу у унапређењу оралног здравља становништва.

У даљем излагању прецизно су објашњене детерминанте оралног здравља, приказани епидемиолошки подаци о заступљенисти болести уста и зуба, у свету и код нас, код различитих популационих категорија и тако се указје на значај оралног здравља, односно, болести уста и зуба за јавно здравље.

Лоше стање оралног здравља, пре свега губитак зуба, негативно утичу на квалитет живота узрокујући појаву нелагодности, бола, поремећај функције усне дупље и естетике лица и губитак самопоштовања. Из наведеног се види да је приступ оралном здрављу еволуирао из једнодимензионалног у мултидимензионални приступ. Орално здравље се раније посматрало само са аспекта одсуства болести док се данас посматра са физичког, социјалног и психолошког аспекта.

Полазећи од усвојене декларације СЗО, др Локић наводи да је неопходна интеграција промоције оралног здравља у програм превенције хроничних незаразних болести ради препознавања заједничких фактора ризика и унапређења квалитета живота, и на тај начин промовише тему свог истраживања као допринос мултидисциплинарном приступу оралном здрављу и остварењу стратегије наведене декларације СЗО.

Наводећи резултате бројних истраживача који препознају корелацију између пародонтопатије и хроничне опструктивне болести плућа (ХОБП), скреће се пажња на заједничке факторе ризика. Пушење је главни фактор који доприноси прогресији обе болести а тиме се објашњавају само неке од варијабилности у квалитету живота болесника са ХОБП. И поред бројних доказа, остаје нејасно да ли је пародонтопатија прави и озбиљан фактор ризика за ХОБП.

Такође, у уводу су наведена истраживања која указују да пародонталне инфекције могу представљати фактор ризика за многа обољења као што су: кардиоваскуларне болести, атеросклероза, инфаркт миокарда, цереброваскуларни инзулт, дијабетес мелитус, неповољни исход трудноће и респираторне инфекције. Пародонтална обољења су повезана са бактеријским

инфекцијама, инфламацијом и интензивним имуним одговором. Орални патогени и медијатори инфламације као што су интерлеукин 1 (ИЛ-1), интерлеукин 6 (ИЛ6) тумор некрозис фактор (ТНФ) из пародонталних лезија се могу детектовати и у системској циркулацији где покрећу системски инфламаторни процес активирањем протеина акутне фазе укључујући и системска антитела на пародонталне бактерије .

Потенцијални патогенетски механизми који повезују респираторне и пародонталне инфекције, објашњени су инфламацијским механизмима. Инфламацијске промене које се дешавају у плућима, дешавају се и у системској циркулацији, а сматра се да настају једноставним “спилл-овер” феноменом, односно преливањем медијатора инфламације у системску циркулацију оболелих од ХОБП. Највероватније, управо овај концепт представља кључ за разумевање системских ефеката ХОБП, која се се у одмаклој фази сматра мултикомпонентним обољењем, а управо системска инфламација учествује у патогенези већине (ако не свих) до данас описаних системских ефеката ХОБП.

Активацијом инфламаторних медијатора долази до активације велике фамилије ензима који заједничким дејством деградирају колаген и све компоненте екстрацелуларног матрикса везивног ткива.. Сличан процес се дешава са епителним и ендотелним ћелијама. Активирани макрофаги и фибробласти секретују простагландин Е2 (ПГЕ2) који индукује формирање великог броја остеокласта и ресорпцију алвеоларне кости. У овом процесу, поред доминантног ПГЕ2, учествују и ИЛ-6, ИЛ-1 β и ТНФ- α .

У овом поглављу су изнети основни подаци у вези с епидемиологијом, дијагностиком, клиничком поделом према тежини опструкције и коморбидитетима за ХОБП. Такође, у овом делу и дат је осврт на савремени концепт квалитета живота и његове процене.

У поглављу “**Циљеви истраживања**” кандидат је јасно и прецизно поставио циљеве, тако да се из њих јасно види основна проблематика истраживања којом се теза бави.

У поглављу “**Хипотезе**” кандидат поставља хипотезу да је степен системске инфламације израженији код крезубих пацијента и да је крезубост повезана са лошијим квалитетом живота.

У поглављу “**Материјал и методе**” кандидат дефинише број и групе пацијената који су учествовали у истраживању. Затим су прецизно описани биохемијски тестови који су коришћени у процени инфламацијског одговора као и тестови функционалног испитивања респираторног система . Истраживање је урађено у Институту за плућне болести Војодине (центру за функционалну дијагностику, центру за биохемију и стоматолошком центру института). У овом поглављу наведене су и информације о статистичким методама примењеним у анализи добијених резултата.

“**Резултати истраживања**” су подељени у неколико целина. У првом делу су приказани функционални параметри на основу којих су испитаници , према ГОЛД критеријумима подељени у групе као и најчешћи бактеријски изолати добијени код испитиваних група. У другом делу су приказане вредности (и разлике) инфламацијских биомаркера: интерлеукина 6, прокалцитонина,

Ц реактивног протеина, леукоцита и седиментације код испитиваних група . У трећем делу, који представља и суштину истраживања, представљен је дентални статус испитиваних група и резултати СГРQ упитника , односно вредности појединих варијабли упитника које одражавају квалитет живота . Сви добијени резултати су јасно приказани табелама и графиконима.

Поглавље „Дискусија“ је засновано на савременим принципима научно-истраживачког рада, где кандидат даје јасна тумачења добијених резултата, упоређује их са резултатима других истраживача и резултатима великих националних сцетских студија, а у неким сегментима даје предлоге за будућа истраживања разматраног проблема. Резултати добијени овим истраживањем су углавном у складу са резултатима других аутора или су нови у научној области којом се кандидат бави.

У поглављу „Закључци“ су изнети јасни и концизни закључци који недвосмислено потврђују да су циљеви рада добро конципирани а хипотезе потврђене. У закључцима се наводи да је повећање инфламаторних биомаркера у корелацији са тежином ХОБП и такође сугерише да је безубост релевантан фактор у морбидитету и квалитету живота болесника са ХОБП.

У поглављу “Литература” кандидат наводи литературу коју је користио у раду редоследом како су аутори у тексту навођени. Највећи број референци које је кандидат користио је новијег датума.

3. ОЦЕНА НУЧНОГ ДОПРИНОСА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација кандидата др Даниеле Јокић под насловом „Системски биомаркери инфламације и квалитет живота безубих и крезубих пацијента са хроничном опструктивном болешћу плућа “ представља оригиналан и самосталан научно-истраживачки рад, са значајним научним доприносом у области стоматологије. Докторска дисертација је урађена по свим принципима научно-истраживачког рада, уз коришћење адекватне методологије и литературе, са добро дефинисаним циљевима и закључцима који дају одговор на постављене циљеве. Методологија је детаљно описана а резултати детаљно статистички обрађени. Дисертација је писана јасним и прецизним стилем у складу са академским нормама. Резултати истраживања су значајни јер постојећа литература не пружа довољно података о проблематици која је у овом раду третирана на нов и свеобухватан начин. Уверени смо да ће резултати овог истраживања наћи практичну примену у стоматолошкој пракси.

4. ЗАКЉУЧАК

Докторска дисертација др Даниеле Јокић под називом „Системски биомаркери инфламације и квалитет живота безубих и крезубих пацијента са хроничном опструктивном болешћу плућа “ представља оригиналан и самостални научни рад, који даје значајан допринос стоматолошкој науци и струци. Циљеви истраживања су јасно и прецизно дефинисани, коришћена је одговарајућа савремена литература и методологија, добијени резултати су јасно приказани. Закључци су јасни и представљају одговор на постављене циљеве истраживања.

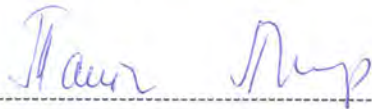
Имајући у виду све изнете чињенице, комисија у наведеном саставу предлаже Наставно-научном већу Медицинског факултета Приштина са привременим седиштем у Косовској Митровици да усвоји позитивну оцену докторске дисертације и проследи је у даљи поступак за јавну одбрану.

Комисија:

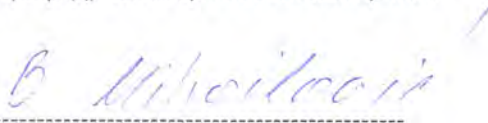
Доц. др Драгослав Лазич, председник

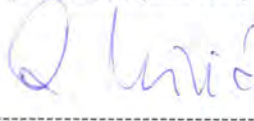
Проф. др Татјана Пушкар, ментор

Проф. др Благица Михаиловић, члан

Проф. др Дијана Мирић, члан

Проф. др Милан Живковић, члан